

3. Івахненко С.В. Класифікація програмного забезпечення бухгалтерського обліку і контролю // бухгалтерський облік і аудит. – 2006. - №7. –с.55-65.

4. Мушеник І.М. Закордонний досвід формування регіональних інноваційних систем (на прикладі Австрії)(Foreign experience of regional innovation systems development (an Austrian example)/ І.М.Мушеник // Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка», 2017. – Випуск 5. – С 72-77.

Філь Катерина
студентка 1 курсу спеціальності
211 «Ветеринарна медицина»
Науковий керівник: **Гаврилюк В.М.**
к. е. н., асистент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

Завдяки впровадженню інформаційних технологій практично в усі галузі охорони здоров'я медицина набула сьогодні нових рис. Даний процес супроводжується суттєвими змінами в медичній теорії та практиці, пов'язаними з внесенням коректив до підготовки медичних працівників. ІТ допомагають лікарю проводити об'єктивну діагностику захворювань, накопичувати й ефективно використовувати отриману інформацію на всіх стадіях лікувального процесу і, що найважливіше для медичної науки, є неоціненними у науковому пізнанні. Це цілий програмно-технічний комплекс, що готує і забезпечує процеси збирання, зберігання і обробки інформації.

Структуризації електронної мережевої бази даних, призначеної для організації автоматизованого робочого місця ветеринарного фахівця, в

результаті чого виключаються: дублюючі відомості, діловодство на паперових носіях інформації, різного роду приписки, ненавмисні або ж, навпаки, умисні помилки, а також здійснюється оперативне реагування на виникнення позаштатних ситуацій в забезпеченні ветеринарного благополуччя, формування профільних звітів, які базуються на максимально актуальній інформації. При цьому є можливість відстежити всю історію тварини, починаючи від елементів експлуатації та надання лікувально-профілактичних заходів, закінчуючи готовою продукцією. Для формування бази даних визначено основні питання, які використовуються при організації та проведенні заходів ветеринарно-санітарної експертизи, ветеринарної фармації, а також в сфері зоотехнії і реалізації тварин і продуктів тваринництва.

Недостатня підтримка здоров'я тварин веде до скорочення строків їх використання, втратам продукції. Для оперативного діагностування, лікування і профілактики хвороб сільськогосподарських тварин розроблено експертну систему «Хвороби сільськогосподарських тварин – діагностика, заходи боротьби». Система призначена для автоматизованої діагностики хвороб тварин, надання рекомендацій з профілактики хвороби, лікування тварин і оздоровлення, формування інформаційних довідок по хворобах, їх ознаках, збудниках, уражених системах, довідковій літературі.

Використання експертних систем ветеринарним персоналом значно поширює їхні можливості як спеціалістів. На додаток до власних знань вони залучають до роботи формалізовані знання вчених та лікарів-експертів, користуються широким спектром постійно оновлюваних даних, що зберігаються в експертних системах.

Ветеринарні лікарі діагностуючи інфекційні хвороби, зазвичай, прогнозують їх перебіг та наслідок, спираючись на знання сутності інфекційного процесу відповідної хвороби. Але сьогодні актуальним є прогнозування спалаху інфекційних захворювань тварин. Для епізоотичного прогнозування недостатньо знань про прояв інфекційного

процесу. Вимагається описання механізму циркуляції збудника хвороби у природі, шляхів його розповсюдження, оптимальних умов життєдіяльності, факторів, які впливають на її зміни і т. д. Тож, найбільш ефективним шляхом для прогнозування захворювання є моделювання. Оскільки відтворення епізоотії з метою вивчення в природніх умовах виключається, то імітація їх математичними моделями являє величезний науковий і практичний інтерес.

Особливе місце інформаційним технологіям відводиться у науково-дослідній роботі, далі – у розповсюдженні лікарських засобів і розподілу вакцин, забезпечення ветеринарів доступною, повною і актуальною інформацією. Розроблені бази даних «Правові та нормативні документи з питань ветеринарії» та «Ветеринарні препарати», програмна модель епізоотологічного моніторингу. Все це потребує єдиної автоматизованої системи управління, забезпечення можливості постійного оновлення інформації про нові вакцини і медикаменти, прецедентах спалаху захворювань і епізоотій та їх подолання. Для ветлікарів необхідні інформаційні ресурси з можливістю консультацій у режимі онлайн й участі у форумах.

Комп'ютерна рентгеновська томографія - більш досконалий метод, заснований на комп'ютерній обробці численних рентгеновських зображень поперечного шару, виконаних під різними кутами. Впровадження в клінічну практику рентгеновської комп'ютерної томографії та МРТ істотно розширило можливості діагностики різних уражень хребта і спинного мозку.

Інформаційні методи, засновані на попередній остеометрії кісток скелета або їх фрагментів метою яких створення бази даних для подальшого застосування дискримінантного аналізу.

Використання інформаційних технологій в процесі проведення остеологічних експертиз в судовій ветеринарній медицині стабільно і надійно несе відповідальності за достовірність остеологічних досліджень, скорочує терміни проведення експертиз і спрощує оформлення експертної документації.

Розробили комп'ютерну програму диференціальної діагностики розладів морфо-функціонального стану гонад у самців. Програму розроблено за принципом СУБД (система узагальнення бази даних). Головними вимогами програми є: об'єктивність, надійність, доступність та простота виконання. Визначенню підлягали сорок вісім показників. Кожному показникові відповідають варіанти об'єктивних величин зі своєю бальною шкалою. В алгоритм по горизонталі вводяться дані, характерні для того чи іншого розладу морфо-функціонального стану гонад. По вертикалі пріоритетні зміни отримують найвищу кількість балів. У підсумковому варіанті діагноз комп'ютер видає за сумарною диференційованою кількістю балів.

Комп'ютерна програма дозволяє об'єктивно та надійно діагностувати розлади морфо-функціонального стану гонад у самців, що доповнює схему андрологічного дослідження.

Отже, інформаційні технології в ветеринарній медицині набувають усе більшої вагомості. Використання новітніх інформаційних технологій дозволить лікарям ветеринарної медицини оптимізувати ведення повного обліку усіх наданих послуг, зданих аналізів, виписаних рецептів. Це в свою чергу суттєво підвищить інформованість щодо сучасних ефективних медичних технологій, пришвидшить отримання та якість даних про стан здоров'я пацієнта і їх методи лікування.

Список використаних джерел

1. Абуталипов Р. ПК для ветеринарного врача. М.: ООО «Аквариум-Принт», 2006. с.145-148.
2. Никитин И.Н. Ветеринария: Ежемесячный научно-производственный журнал. 2003. № 9. с. 10-14.
3. Науменко С.В. Комп'ютерна програма диференційної діагностики розладів морфо-функціонального стану гонад у самців. Наук. – техн. буклет. Ін-ту тваринництва НААН. 2013. № 109(2). с. 123-125.

4. Гетманец О.М. Применение информационных технологий в судебной ветеринар.Медицине. Наук. – техн. булет. Ін-ту тваринництва НААН. 2008. № 97. с. 429-432.

5. Современные приборы и диагностические технологии в ветеринарной медицине – [Электронный ресурс]. – Режим доступа:<https://applied-research.ru/ru/article/view?id=4329>

Цацура Вероніка

студентка 1 курсу спеціальності 051 Економіка

Науковий керівник: **Мушеник І.М.**

к.е.н., доцент кафедри математичних дисциплін,
інформатики і моделювання

Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

СУТНІСТЬ КОНТРОЛЮ ЯК ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ

Розвиток продуктивних сил і виробничих відносин зумовлює потребу в удосконаленні функцій управління процесом виробництва та господарською діяльності загалом.

Однією з найважливіших функцій в будь-якій системі управління є контроль діяльності господарюючих суб'єктів.

Бутинець Ф.Ф. вважає, що історично термін «*контроль*» походить від французького слова «*controle*» - перевірка або спостереження. На думку інших науковців, слово «*контроль*» утворено поєднанням латинських «*contre*» - префікс, що означає «протидія», «протилежність» і «*role*» - міра впливу, значення, ступінь участі в чомусь.

Контроль – це процес перевірки того, що підприємство досягає своїх цілей.

Задачі контролю: розроблення стандартів(показників) контролю; виявлення фактичного стану; виявлення причин відхилення від нормального